

XV RAJD WIOSENNY AKTK - 13.04.2019
Wiktoryn - Stoki Duże - Ruda Kościelna - Stoki Stare/Małe – Boria
- Magonie/Maksymilianów - Sudół - Krzemionki - Kurzacze

Wiktoryn, tu początek Rajdu Wiosennego,
w czasie Drugiej Wojny ostoja partyzantów¹,
wizyta u znanego mistrza pszczelarskiego,
a na zakup miodu coraz więcej amantów.

Wiedza o pszczołach dla rajdowców zbyt subtelna,
rój, matka, królowa, truteń - aż głowa boli,
za dużo szczegółów, nauka obszerna,
godzin pracy potrzeba, by się z tym oswoić.

W świecie pszczoł reguły sztywniejsze jak wśród ludzi,
krótki żywot trutni, zmiana matki na nową,
zanim pozyskasz miodu trzeba się utrudzić,
dogodzić wyzwaniom pszczoł, trzeba ruszać głową.

Miody już zdeponowane w autobusie,
wymarsz ku studzience z czasów dynastii Wazów²,
znalazłszy tutaj wodę król czuł się w luksusie,
kapliczka wyrazem dziejowego przekazu³.

Trochę dalej przepływ Kamiennej w otoczce drzew,
przy asfalcie przez Stoki Duże, lipy, dęby,
sterty śmieci na obrzeżach lasu rodzą gniew,
trel skowronków, zieleń pól rozwesela gęby.

Wieś z elektrownią wodną, przesyłowe linie,
za mostem na Kamiennej już Ruda Kościelna,
kościółek z wnętrzami wita grupę przymilnie⁴,
obok, dziś do kupna przedwojenna gorzelnia⁵.

Siedemnastowieczny dwór, wprost po renowacji⁶,
odpocząć tu można z wygodą, bez obawy,
Dolina Kamiennej mami do penetracji,
Legiony Piłsudskiego dodały wsi sławy⁷.

Wzdłuż Kamiennej przez Stoki Stare, Małe naprzód,
we wsiach wiele dogorywających posesji,
rwącej rzeki w tych miejscach nie sforsuje się w bród,
mosty przeto, bu ludzie przejechali, przeszli.

Dolina rozlewiskowa wiedzie ku Borii,
na wysokich skałach obejścia z domostwami,
czekoladki, cukierki na przyływ kalorii,
głaz pamięci ze Styczniowymi Powstańcami⁸.

Budynek OSP, a przed nim święty Florian⁹,
niżej święty Nepomucen ciut zapomniany,
wnet w Agroturystyce, numer dziewięć Boria,
kawa, herbata, jabłka, wilczur rozpieszczany.

Brzegiem Kamiennej wprzód, wysoka skarpa z boku,
co chwila udokumentowany bobrów trud,
nawet półmetrowej brzozie stawiają kroku,
a przy dłużycach leżących w poprzek w wodzie brud.

Wytoczonym pod światłowodowy szlakiem naprzód,
czarne jeszcze pola pełne białych kamieni,
zieleń od stał żyta wieńczy rolników trud,
urodzajów nie sposób uzyskać z tej ziemi.

Wielki dąb w polu, niechybnie pomnik przyrody,
Andrzej go dotyka testując przyływ krzepy,
w dali biegnące sarny, ileż w nich urody,
wreszcie Maksymilianów, a tu moc uciechy.

Mama z siostrą Andrzeja częstują ciastami,
poprawia się kondycja, rajdowców humory,
krewko panie wynagrodzone oklaskami,
w Sudole piec do wypalania wapna spory.

Na szczycie wnet sam Andrzej z „Kaszanką”, Justyną,
będzie musiał w Krzemionkach czyścić buty z bieli,
a tam rezerwat, który z krzemienia zasłynął¹⁰,
przodkowie z tego kruszcu już narzędzia mieli.

Wizyta w podziemiach z miejscowym przewodnikiem,
krzemień wśród skał wapiennych widoczny każdemu,
pozyskanie głębszej wiedzy z nikłym wynikiem.
Dlaczego nie rozbito grupy na dwie ? Czemu ?

Chwała profesorom - odkrywcom złóż i kopalń¹¹,
dziś zwiedzanie poprzez przejście podziemnej trasy,
potrafiono tu w neolicie krzemień kopać,
jak to się działo, każdy takiej wiedzy łasy.

Wioska neolityczna mniej imponująca,
eksponaty na świeżym powietrzu przeżarte,
ekspozycja czasowa interesująca,
przeżycia zwiedzających jednak nieodparte.

Programowe ognisko w Leśnictwie Zwierzyniec,
w odległym o parę kilometrów Ostrowcu,
ławo-stoły, wiata z przykryciem, krata, kije,
Gitarą, napoje zwykłe i dla trunkowców.

Po drodze zakup „śląskiej”, przypraw, tacek, chleba,
rozpalający - niezawodny kolega „Czołg”,
w roli zaś dmuchaczek - Bogusia, Gosia, Ela,
uspokaja Moniki z gitarą pierwszy song.

Na przepitkę chrupiącej kielbaski - nalewki,
czerwone, żółte, zielone, niebieskie, białe,
„Piwo, wino, whisky, gin” - w eterze rytm krewki,
bawi się, wspólnie nucąc towarzystwo całe.

Podzięka Andrzejowi za top prowadzenie,
Ilonie i Krzyśkowi za organizację,
Justynie za foto rajdu upamiętnienie,
wszystkim za godną barw klubowych prezentację.

Kielce, 15.04.2019

Stanisław Janusz Komorowski – „ROCH”
Przewodnik Świątokrzyski PTTK

Przypisy :

1. *We wsi miały bazę oddziały partyzanckie : Tomasza Wójcika „Tarzana”, Mieczysława Wąsacza „Rogacza”, Edmunda Kaszyńskiego „Nurta”, wydzielono tu strefę zrzutów w ramach Akcji Burza.*
2. *Król Polski Zygmunt III Waza (1587 - 1632) tu obozował w czasie walk z rokoszanami w 1606, a źródło tu wytrysłe wspomogło jego wojska.*
3. *Kapliczka murowana z MB na cokole przy studzience, 1906 rok, z inicjatywy ks. Jana Wiśniewskiego (1876 - 1943), ówczesnego proboszcza ze Ćmielowa w latach 1901/06. Napis na cokole informujący o faktach z 1606 roku.*
4. *Drewniany kościół p.w. Zaślubin NMP z 1776, budowniczy Franciszek Korwin- Kochanowski, w dobrach Jacka Małachowskiego z Bodzechowa.*
5. *Dobrze zachowana architektonicznie gorzelnia z 1937, własność prywatna, do sprzedaży.*
6. *XVII-wieczny dwór, przez dłuższy czas w rękach rodziny Druckich-Lubeckich, po II WŚ Szkoła Podstawowa do lat 90-ych, obecnie w rękach prywatnych, po odnowieniu „Dwór Amelii”, obiekt hotelowo - restauracyjny.*
7. *Legioniści z I Pułku Piechoty stacjonowali w Rudzie Kościelnej 13/14.10.1914.*
8. *Bitwa powstańców 1863 pod wodzą płka Dionizego Czachowskiego z Moskalami majora Ilji Klewцова, Boria - Jeziórko 04/05.05.1863, zwycięska dla Polaków, pod remizą strażacką w Borii pomnik pamięci.*
9. *Pomnik świętego Floriana przed remizą w Borii, męczennika broniącego legionistów chrześcijańskich, zginął 04.05.304 w rzece Enns (Górna Austria), patron strażaków.*
10. *Rezerwat przyrody „Krzemionki” od 1995, ~ 379 ha, z podziemną trasą turystyczną, ~ 500 m długości i głębokości sięgającej do 11,5, drażenie chodników i częściowe udostępnianie ich do zwiedzania rozpoczęto w 1983.*
11. *Geolodzy, archeolodzy Jan Samsonowicz (1888 - 1959) i Stefan Krukowski (1890 - 1982) odkryli wspólnie neolityczne kopalnie krzemienia w Krzemionkach w 1923.*